

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Zespole Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie

Bielawa, 2024 r.

WSTĘP

Przewodnią zasadą wszelkich działań podejmowanych przez pracowników Zespołu Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie oraz osoby współpracujące ze szkołą (przedstawiciele instytucji i firm, praktykanci oraz wolontariusze) jest dobro dziecka i działanie w jego najlepszym interesie. Dlatego każdy z nich jest zobowiązany do przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich, które zawierają wytyczne dotyczące postępowania w sytuacjach, mogących zagrażać bezpieczeństwu i dobru dzieci. Bezwarunkowy szacunek dla uczniów i ich praw, a także troska o nich są fundamentalnymi wartościami kierującymi wszelkimi działaniami podejmowanymi w ramach pracy szkoły.

Standardy Ochrony Małoletnich obejmują:

1. Procedury kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości.
2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem.
3. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowań niedozwolonych.
4. Rozpoznawanie i reagowanie na objawy krzywdzenia dzieci.
5. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.
6. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie.
7. Zasady ochrony danych osobowych małoletniego.
8. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.
9. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
10. Procedury określające zakładanie *Niebieskiej Karty*.
11. Procedurę składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadomienia sądu opiekuńczego.
12. Zasady udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom Standardów do ich stosowania.
13. Zasady aktualizacji Standardu Ochrony Małoletnich oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie personelu szkoły do stosowania Standardów ochrony małoletnich.

Standardy Ochrony Małoletnich oparte są na poniższych aktach prawnych:

1. Ustawa z dn. 13.05.2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 28.07.2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606);
3. Ustawa z dn. 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249);
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
5. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 2011.1089 r. (Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.);
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06.09.2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

Dokumentacja szkolna współtworząca politykę ochrony dzieci:

1. Statut Zespołu Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie,
2. Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie,
3. Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych.

ROZDZIAŁ I OBJAŚNIENIE TERMINÓW

1. Dyrektorem szkoły jest Dyrektor Zespołu Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie.
2. Pracownikiem szkoły jest osoba zatrudniona w Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie i wykonująca swoje obowiązki w Zespole Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia.
3. Osoby współpracujące ze szkołą to pracownicy firm i instytucji wspierających szkołę, wolontariusze, praktykanci odbywający w szkole praktykę zawodową.
4. Małoletnim jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
5. Opiekunem prawnym jest osoba uprawniona do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem prawnym jest również rodzic zastępczy.
6. Zgoda opiekuna prawnego oznacza zgodę co najmniej jednego z jego rodziców. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno-opiekunczy.
7. Przez krzywdzenie małoletniego należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na jego szkodę przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły lub zagrożenie dobra małoletniego, również poprzez zaniechanie. Oznacza to, że krzywdzeniem jest:
  - przemoc fizyczna – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała, której skutkiem mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne,
  - przemoc emocjonalna – powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie go w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak udzielania mu odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie mu wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać, a jej celem jest naruszenie godności osobistej,
  - wykorzystywanie seksualne – każde zachowanie prowadzące do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka, odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),
  - zaniechanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez opiekuna prawnego, niezapewnianie mu odpowiedniego pożywienia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.
8. Osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez małoletnich na terenie szkoły oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.
9. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik sprawujący nadzór nad realizacją polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w szkole.
10. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

ROZDZIAŁ II

PROCEDURY KONTROLI PRACOWNIKÓW PRZED DOPUSZCZENIEM DO PRACY Z MAŁOLETNIAMI W ZAKRESIE SPEŁNIANIA PRZEZ NICH WARUNKÓW NIEKARALNOŚCI ZA PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJOWOŚCI

1. Dyrektor szkoły weryfikuje w *Rejestrze z dostępem ograniczonym* lub *Rejestrze osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze* każdą osobę przed dopuszczeniem jej do pracy z małoletnimi.
2. Dyrektor szkoły przed dopuszczeniem do pracy pobiera informację na temat kandydata na pracownika z *Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności*. Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.
3. Dyrektor pobiera od kandydata oświadczenie (zał. 1) o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej oraz ewentualnie informację z rejestru karnego państwa, w którym zamieszkiwał, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie (zał. 2.) o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.*
4. Wszyscy pracownicy oraz osoby współpracujące ze szkołą mają obowiązek stosować Standardy Ochrony Małoletnich.

ROZDZIAŁ III

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIAMI A PERSONELEM

1. Znajomość i zaakceptowanie zasad zapewniających bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem są potwierdzone podpisaniem oświadczenia (zał. 3).
2. Wobec małoletnich niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:

- przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie),
  - erotyzowania relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk, wyzywające spojrzenie),
  - seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne),
3. W uzasadnionych przypadkach dozwolony jest kontakt fizyczny pracownika z małoletnim, który oparty jest na poszanowaniu jego intymności i godności. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:
- kontakt w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
  - stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie uczniów, przytrzymanie, obezwładnienie),
  - działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
  - działania związane z doświadczaniem poczucia zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.),
  - pomoc małoletniemu z niepełnosprawnością w czynnościach higienicznych, w spożywaniu posiłków i w poruszaniu się po szkole, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/ jego opiekun prawny wyrazi zgodę.
4. Komunikacja werbalna z małoletnim powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwie ironicznych. Pracownikowi szkoły nie wolno w obecności małoletnich niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym. Komunikacja nie powinna:
- wzbudzać w małoletnim poczucie zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
  - obniżać i niszczyć poczucie wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy, negowanie uczuć),
  - upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
  - naruszać granic (niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym).
5. Pracowników/osoby współpracujące ze szkołą obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu oraz ocenie każdego ucznia bez względu na pochodzenie, rasę, wyznanie i narodowość. Równe traktowanie oznacza, że niedozwolone jest:
- wyłączenie skupianie uwagi na wybranych uczniach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
  - nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych,
  - nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań, nieadekwatne do możliwości i wieku,
  - zwalnianie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach,
  - godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową, dominację w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad,
  - przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych uczniów przez silniejszych.
6. Niedopuszczalne jest zapraszanie małoletnich do swojego miejsca zamieszkania - wszelkie spotkania z małoletnim lub jego opiekunem prawnym powinny odbywać się na terenie szkoły. Jeśli pracownik ma spotkać się z uczniem (lub jego opiekunem prawnym) poza godzinami pracy

szkoły wymagane jest poinformowanie o tym fakcie dyrektora szkoły, a opiekun prawnym musi wyrazić na taki kontakt zgodę.

7. Kontakty bezpośrednie i online z małoletnim poza szkołą powinny być:
  - ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych (np. towarzyszenie w realizowanych poza szkołą ważnych dla małoletniego wydarzeniach wymagających wsparcia osoby dorosłej, zorganizowane przez szkołę wyjazdowe formy itd.),
  - dokumentowane (zapisy w dokumentacji pracy wychowawczej, możliwość wykonania kopii/wydruku korespondencji mailowej, SMS-owej, zapisów na portalach społecznościowych),
  - odbywać się w miarę możliwości z wykorzystaniem sprzętu szkolnego,
8. Niedopuszczalne jest utrzymywanie kontaktów bezpośrednich i online z małoletnim poza szkołą celem zaspokojenia przez dorosłego własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem, dających poczucie bycia faworyzowanym, wyróżnianym.
9. W przypadku, gdy dla małoletniego organizuje się transport, nocleg lub gdy musi on przemieszczać się, np. opuścić szkołę stosuje się zasady:
  - w przypadku nagłego zachorowania małoletni może być odbierany ze szkoły jedynie przez opiekunów prawnych lub osoby przez nich upoważnione,
  - organizacja transportu i noclegu dla małoletniego musi być uzasadniona (np. wyjazd na wycieczkę szkolną lub inne wydarzenia organizowane przez szkołę),
  - opieka nad małoletnimi w sytuacjach wyjazdowych ma być zgodna z przepisami o organizacji wyjazdów i wycieczek szkolnych,
  - przy organizacji noclegu i zakwaterowania brane pod uwagę jest pokrewieństwo, relacje i płeć podopiecznych.
10. Dyscyplinowanie małoletniego definiowane jako narzędzie *informacji zwrotnej* komunikujące małoletnim, że ich postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, jest sprzeczna z oczekiwaniami i/lub nieefektywna wiąże się ze stawianiem granic, kształtowaniem trwałego systemu wartości, budowania adekwatnego poziomu samooceny oraz umiejętności podejmowania trafnych decyzji.
11. Niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oraz oparte na wykorzystywaniu przewagi:
  - fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, środków przymusu bezpośredniego, krępowanie, izolowanie, uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych; pozbawianie snu, pokarmu, ekspozycja na zimno, ciepło itp.; prace fizyczne nieadekwatne do możliwości, dopuszczanie się zachowań o charakterze seksualnym),
  - psychicznej (dominacja poprzez krzyk, groźby, naruszanie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie własne i rodziny).
12. Opiekunowie prawni małoletnich mają prawo do wszelkich informacji na temat funkcjonowania dziecka na terenie szkoły, w trakcie wycieczek i innych wydarzeń organizowanych przez szkołę.
13. Pracownicy szkoły i osoby współpracujące ze szkołą zobowiązane są do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych,

seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów małoletnich.

14. W przypadku, gdy pracownika/osobę współpracującą ze szkołą łączy z małoletnim lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany on jest do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych uczniów, opiekunów i pracowników.

ROZDZIAŁ IV

WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWAŃ NIEDOZWOLONYCH

1. Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich małoletnich. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.
2. Małoletnim nie wolno używać przemocy, znęcać się nad innymi uczniami, używać wulgarnego, obraźliwego języka.
3. Małoletnim nie wolno wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać. Nie wolno krzyknąć na innych małoletnich.
4. Małoletni powinni szanować prawo innych uczniów do prywatności.
5. Małoletnim nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec innych uczniów przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
6. Małoletnim nie wolno utrwalać wizerunku innych uczniów (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić.
7. Małoletnim nie wolno proponować innym małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych uczniów.

ROZDZIAŁ V

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA OBJAWY KRZYWDZENIA DZIECI

1. Pracownicy szkoły/osoby współpracujące ze szkołą w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich.
2. Pracownicy szkoły/osoby współpracujące ze szkołą powinni zwrócić szczególną uwagę, gdy małoletni:
  - często jest brudny, nieprzyjemnie pachnie,
  - kradnie jedzenie, pieniądze, mienie materialne,
  - prosi o pieniądze, jedzenie,
  - nie otrzymuje potrzebnej opieki medycznej, szczepień, okularów itp.,
  - nie posiada odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych,
  - ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany) w różnej fazie gojenia, których pochodzenie trudno jest wyjaśnić, a podawane przez niego wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp.,
  - boi się opiekuna prawnego, obawia się powrotu do domu,

- reaguje nadmiernie emocjonalnie, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
  - uskarża na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.
  - nastąpiła nagle i wyraźna zmiana jego zachowania, np. stał się bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, samookalecza się itp.,
  - osiąga słabe wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości. – ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet),
  - używa środków psychoaktywnych,
  - nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym,
  - w jego pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu zaczynają dominować elementy, motywy seksualne,
  - jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku,
  - ucieka z domu,
  - mówi o przemocy.
3. Jeżeli z objawami u małoletniego współwystępują określone zachowania opiekunów prawnych, to podejrzenie, że jest on krzywdzony jest szczególnie uzasadnione. Pracownicy szkoły/osoby współpracujące ze szkołą powinni zwrócić szczególną uwagę, gdy opiekun prawny:
- podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń małoletniego,
  - odmawia, nie utrzymuje kontaktów z pracownikami szkoły,
  - mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża, strofuje (np.: używając określeń takich jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”),
  - poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletniego,
  - nie interesuje się losem i problemami małoletniego,
  - często nie potrafi określić miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni,
  - zachowuje się agresywnie,
  - ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji,
  - wypowiada się niespójnie,
  - nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego,
  - faworyzuje jedno z rodzeństwa,
  - przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym,
  - nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.
4. Nauczyciel wychowania fizycznego i pielęgniarka szkolna zwracają szczególną uwagę na ślady pobicia małoletniego, niechęć do rozbierania się, oznaki bólu przy poruszaniu się itp.
5. Każdy pracownik szkoły/osoba współpracująca ze szkołą, który/a zauważy lub podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony zobowiązany/a jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.
6. Wszyscy pracownicy szkoły/osoby współpracujący ze szkołą, którzy/re w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
7. Pracownicy szkoły/osoby współpracujące ze szkołą zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi szkoły.

ROZDZIAŁ VI

ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO

1. Zakres zadań poszczególnych pracowników szkoły w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony:
  - a) Dyrektor szkoły:
    - Przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy w rodzinie małoletniego i sporządza notatkę służbową na ten temat (zał. 5).
    - Bierze udział w rozmowie z rodzicami lub opiekunami prawnymi.
    - W sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec małoletniego podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury *Niebieskiej Karty*.
    - W przypadku, gdy małoletni doświadcza przemocy domowej lub jeżeli opiekunowie prawni odmawiają współpracy ze szkołą składa wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu lub zawiadamia policję lub prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
    - W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego zawiadamia policję.
    - W sytuacji, gdy sprawcą przemocy jest osoba dorosła spoza rodziny zawiadamia policję.
    - W przypadku, gdy sprawcą przemocy jest nieletni, a wcześniejsze metody postępowania szkolnego okazały się nieskuteczne zawiadamia sąd.
    - Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla małoletniego.
    - Prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku krzywdzonego małoletniego.
    - Zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań np. ułatwia konsultację ze specjalistami, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc wobec małoletnich.
    - Uzyskuje od opiekunów prawnych informacje zwrotne na temat realizacji w szkole Standardów Ochrony Małoletnich.
  - b) Pedagog/psycholog szkolny:
    - Przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy w rodzinie małoletniego i sporządza notatkę służbową na ten temat (zał. 5).
    - Diagnozuje sytuację małoletniego i jego rodziny.
    - Jest koordynatorem pomocy małoletniemu oraz jego rodzinie.
    - Przeprowadza rozmowy z małoletnim oraz jego prawnymi opiekunami.
    - Pozostaje w kontakcie z wychowawcą i dyrektorem w sprawach dotyczących małoletniego.
    - Pomaga pracownikom szkoły we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy.
    - Informuje prawnych opiekunów o możliwych kierunkach wsparcia małoletniego.
    - Pomaga prawnym opiekunom w zrozumieniu typowych reakcji małoletnich na różnorodne sytuacje.
    - Kieruje małoletniego oraz rodziców/opiekunów prawnych do placówek specjalistycznych.
    - Współpracuje ze specjalistami pomagającymi dziecku i jego rodzinie.
    - Uruchamia procedurę *Niebieskiej Karty* poprzez wypełnienie formularza *Niebieska Karta*.
    - Dokumentuje podejmowane działania względem małoletniego i jego rodziny, tj. uzupełnia *Kartę Interwencji* (zał. 4). Kartę załącza się do akt osobowych małoletniego. W przypadku podejrzeń wobec pracownika, również do akt osobowych pracownika szkoły.

- Uzyskuje od opiekunów prawnych informacje zwrotne na temat realizacji w szkole Standardów Ochrony Małoletnich.
- Opracowuje wspólnie z wychowawcą klasy plan wsparcia pokrzywdzonemu.
- Dbą o to, by na terenie szkoły znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy.

c) Wychowawca:

- Przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy w rodzinie małoletniego i sporządza notatkę służbową na ten temat (zał. 5).
- Powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga/psychologa szkolnego.
- Uruchamia procedurę *Niebieskiej Karty* przez wypełnienie formularza *Niebieska Karta*.
- Pozostaje w kontakcie z opiekunami prawnymi małoletniego.
- Opracowuje wspólnie z pedagogiem/psychologiem szkolnym plan wsparcia pokrzywdzonemu.
- Udziela wsparcia małoletniego oraz monitoruje jego sytuację.
- Monitoruje zespół klasowy, aby skutki przemocy nie wpływały na sytuację szkolną małoletniego.
- Dbą o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy z małoletnimi.
- Dbą o to, żeby opiekunowie prawni znali obowiązujące w szkole Standardy Ochrony Małoletnich, zachęca opiekunów prawnych uczniów do angażowania się w działania na rzecz ochrony małoletnich.
- Umożliwia opiekunom prawnym poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z pozytywnymi metodami wychowawczymi oraz ochroną przed zagrożeniami.
- Uzyskuje od opiekunów prawnych informacje zwrotne na temat realizacji w szkole Standardów Ochrony Małoletnich.

d) Nauczyciel:

- Przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy w rodzinie małoletniego i sporządza notatkę służbową na ten temat (zał.4).
- Przekazuje wychowawcy i pedagogowi/psychologowi szkolnemu informacje o tym, że podejrzewają przemoc wobec małoletniego.
- Uruchamia procedurę *Niebieskiej Karty* przez wypełnienie formularza *Niebieska Karta*.
- Dbą o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z małoletnimi.

e) Niepedagogiczni pracownicy szkoły:

- Reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami.
- Zgłaszają obserwowane niepokojące sygnały dyrektorowi szkoły, pedagogowi, psychologowi szkolnemu lub nauczycielom.

2. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej:

- Przyjęcie informacji o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego i sporządzenie notatki służbowej. Jeśli osobą przyjmującą zgłoszenie jest nauczyciel to informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę lub pedagoga/psychologa szkolnego.
- Jeżeli stan małoletniego wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia dyrektor, wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców/opiekunów prawnych).

- Wychowawca lub pedagog/psycholog badają okoliczności sprawy np. przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym (ustalają, gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość itd.).
  - Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny informują dyrektora szkoły (jeśli wymaga tego sytuacja po zbadaniu sprawy).
  - Wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa do szkoły prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny pokrzywdzonego, której sprawa nie dotyczy.
  - Pedagog/psycholog i wychowawca opracowują plan wsparcia małoletniemu i rodzinie.
  - Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury *Niebieska Karta* i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza.
  - Dyrektor szkoły składa wniosek do odpowiedniej instytucji:
    - w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia policję lub prokuraturę,
    - w przypadku zaniedbywania dziecka, poniżania, upokarzania, ośmieszania małoletniego, wciągania go w konflikt dorosłych, manipulowania nim dyrektor powiadamia sąd lub zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy ze strony pracownika szkoły:
- Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego w szkole zgłasza problem dyrektorowi szkoły.
  - Dyrektor szkoły podejmuje działania w celu zbadania sprawy, np.: rozmowa z małoletnim i z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia.
  - Dyrektor powiadamia prawnych opiekunów małoletniego.
  - Dyrektor szkoły po potwierdzeniu informacji podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ogólnego i prawa pracy, stosuje karę porządkową, powiadamia prokuraturę lub kieruje sprawę do komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli.
  - W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłaszają opiekunowie prawni małoletniego dyrektor lub pedagog/psycholog mogą zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej bezstronnej instytucji. Ze spotkania z rodzicami sporządza się notatkę (zał. 5).
  - Jeśli osobą przyjmującą zgłoszenie jest nauczyciel to informuje on o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach, wychowawcę małoletniego lub pedagoga/psychologa szkolnego.
  - W zależności od sytuacji dyrektor szkoły informuje prawnych opiekunów i małoletniego o poczynionych ustaleniach i możliwych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małoletniego w szkole przez rodzica/prawnego opiekuna lub członka rodziny innego ucznia:
- Osoba będąca świadkiem krzywdzenia zgłasza problem pedagogowi/psychologowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
  - Dyrektor i pedagog/psycholog szkolny przeprowadzają rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia, pouczają i podają możliwe sposoby rozwiązania sytuacji.
  - O zaistniałym fakcie krzywdzenia małoletniego oraz o rozmowie przeprowadzonej przez dyrektora i pedagoga/psychologa szkolnego z prawnym opiekunem lub członkiem rodziny innego ucznia, który dokonał krzywdzenia zostają powiadomieni prawni opiekunowie małoletniego.

- Krzywdzonemu małoletniego zostaje udzielone wsparcie wychowawcy, pedagoga i psychologa.
  - W przypadku, gdy sytuacja powtórzy się, dyrektor szkoły powiadamia o tym fakcie policję.
5. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez innych uczniów:
- Pracownicy szkoły/osoby współpracujące ze szkołą reagują bezpośrednio, natychmiastowo na akty agresji i przemocy przez przerwanie agresji lub przemocy.
  - Jeżeli stan małoletniego wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia dyrektor lub inny pracownik szkoły wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu opiekunów prawnych).
  - Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadzają rozmowę z krzywdzonym małoletnim (ustalając, gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość itd.) oraz ze sprawcą/sprawcami i z ewentualnymi świadkami.
  - Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny zawiadamia lub wzywa do szkoły opiekunów prawnych krzywdzonego małoletniego i sprawcy/sprawców przemocy (jeśli, wymaga tego sytuacja po ustaleniu okoliczności zdarzenia).
  - Małoletniemu będącemu ofiarą przemocy zapewnia się pomoc psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z jego potrzebami.
  - Ucznia będącego sprawcą przemocy obejmuje się stałą opieką i kontrolą wychowawcy lub pedagoga/psychologa szkolnego.
  - Z uczniami, którzy byli świadkami przemocy (jeśli wymaga tego sytuacja) nauczyciel omawia przebieg zdarzenia ukierunkowując rozmowę na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia. Jeśli problem dotyczy danej klasy wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadzają dodatkowe zajęcia dotyczące przemocy i radzenia sobie z agresją oraz rozwiązywaniem konfliktów. Działania koordynuje i monitoruje wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny.
  - W przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznan, dyrektor, wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny po rozpoznaniu sprawy informuje opiekunów prawnych poszkodowanego małoletniego możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.
6. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy:
- Nauczyciel lub inna osoba posiadająca wiedzę o zdarzeniu informuje o tym fakcie wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego lub dyrektora szkoły.
  - Osoba, której zgłoszono zdarzenie lub osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły zobowiązana jest:
    - porozmawiać z poszkodowanym małoletnim (zapewnić wsparcie psychiczne, poradę),
    - wyjaśnić zdarzenie i ewentualnie ustalić sprawcę,
    - jeżeli sprawcą jest inny uczeń - porozmawiać ze sprawcą, ustalić okoliczności zajścia, zobowiązać go do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci,
    - powiadomić opiekunów prawnych poszkodowanego małoletniego o zdarzeniu,
    - powiadomić opiekunów prawnych sprawcy o zajściu, omówić z nimi zachowanie małoletniego,
    - zaproponować pomoc psychologiczno-pedagogiczną uczniom (poszkodowanym, sprawcą), jeżeli jest taka potrzeba.

- W przypadku, gdy sprawca, uczeń szkoły, nie stosuje się do ustaleń i jeśli małoletni jest nadal krzywdzony dyrektor podejmuje stosowne działania prawne.
  - W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznanym, dyrektor, wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny po rozpoznaniu sprawy informuje opiekunów prawnych poszkodowanego małoletniego o możliwości zawiadomienia policji.
7. Procedura postępowania wobec małoletniego z zaburzeniami psychicznymi, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub do siebie:
- Jeśli sytuacja zaistniała podczas zajęć z grupą uczniów, pracownik szkoły/osoba współpracująca ze szkołą zostawia klasę pod nadzorem innego pracownika szkoły i zaprowadza małoletniego do pedagoga/psychologa lub pielęgniarki szkolnej.
  - Pracownik szkoły/osoba współpracująca ze szkołą informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy lub pedagoga/psychologa szkolnego.
  - Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny po zbadaniu okoliczności zdarzenia informuje dyrektora szkoły (jeśli sytuacja tego wymaga).
  - Jeśli stan zdrowia małoletniego lub innych uczniów wskazuje na zagrożenie zdrowia lub życia dyrektor lub pracownik szkoły/osoba współpracująca ze szkołą wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu opiekunów prawnych).
  - Wychowawca klasy lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym małoletnim, sprawcą oraz ewentualnymi świadkami.
  - W razie potrzeby wychowawca klasy lub pedagog/psycholog szkolny zawiadamia i wzywa do szkoły prawnych opiekunów małoletniego sprawcy i poszkodowanego.
  - Wobec poszkodowanego małoletniego ustala się formy wsparcia dostosowane do jego potrzeb i sytuacji.
  - Działania koordynuje i monitoruje wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny.
  - Jeśli opiekunowie prawni nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania są nieskuteczne, a akty agresji się powtarzają dyrektor szkoły powiadamia sąd.

ROZDZIAŁ VII

PROCEDURY OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI W INTERNECIE ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu zarówno pracownikom/osobom współpracującym ze szkołą, jak i uczniom w czasie zajęć i poza nimi.
2. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
3. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci. Do obowiązków tej osoby należą działania według poniższych procedur:
  - Zabezpieczenie sieci internetowej szkoły przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację oprogramowania.
  - Aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb.
  - Okresowe sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o osobie, która korzystała z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje wychowawcy lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu, który przeprowadza z nim rozmowę na temat

bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny uzyska informację, że małoletni jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.

4. W szkole obowiązuje Regulamin Korzystania z Internetu przez uczniów oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.
5. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika szkoły ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik szkoły sprawuje nadzór nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć.
6. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.

ROZDZIAŁ VIII

ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNIEGO

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), oznacza to, że:
  - pracownik szkoły ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem,
  - dane osobowe małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów,
  - pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych małoletniego i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.
2. Pracownik szkoły/osoba współpracująca ze szkołą może wykorzystać informacje o małoletnim w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości małoletniego oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikacji.
3. Pracownik szkoły/osoba współpracująca ze szkołą nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece.
4. Pracownik szkoły/osoba współpracująca ze szkołą, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem prawnym małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik szkoły podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna małoletniego.
5. Pracownik szkoły/osoba współpracująca ze szkołą nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego opiekuna prawnego.

ROZDZIAŁ IX

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO

1. Pracownicy szkoły/osoby współpracujące ze szkołą uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.
2. Pracownikowi szkoły/osobie współpracującej ze szkołą nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie szkoły bez pisemnej zgody opiekuna prawnego małoletniego.
3. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku, pracownik szkoły może skontaktować się z opiekunem prawnym małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody.
4. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna prawnego małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
5. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
6. Upublicznienie przez pracownika szkoły/osoby współpracującej ze szkołą wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody jego opiekuna prawnego.
7. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy małoletniego oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

ROZDZIAŁ X

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Zadania szkoły w pomocy dziecku krzywdzonemu:
  - zauważenie sygnałów krzywdzenia i zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi służbami działającymi w lokalnym systemie pomocy,
  - podjęcie współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i rozwiązywania jego problemów,
  - w uzasadnionych przypadkach podjęcie działań prawnych (zawiadomienie sądu rodzinnego, policji lub prokuratury),
  - objęcie małoletniego na terenie szkoły konieczną pomocą w realizowaniu przez nie zadań szkolnych i budowaniu pozytywnych relacji z dorosłymi i rówieśnikami,
  - korygowanie zaburzenia zachowania małoletniego w ramach codziennej pracy wychowawców i nauczycieli.
2. Dyrektor szkoły powołuje grupę wsparcia dla pokrzywdzonego małoletniego, w której skład każdorazowo wchodzi wychowawca, pedagog/psycholog szkolny. Grupa może poszerzyć się do większej liczby specjalistów w zależności od doznanej krzywdy.
3. Grupa wsparcia spotyka się celem ustalenia jaka pomoc małoletniemu będzie niezbędna natychmiast oraz w dalszej perspektywie czasu.
4. Grupa wsparcia tworzy Indywidualny Plan Działania (IPD), który stanowi dokument zapisany i przechowywany w aktach ucznia. IPD zawiera przede wszystkim informacje o podjętych działaniach, plan spotkań ze specjalistami/opiekunami/nauczycielami oraz przypuszczalny czas trwania wsparcia.

5. Wnioski ze spotkań z pedagogiem/psychologiem szkolnym stanowią dane wrażliwe małoletniego i nie są dołączane do IPD, wyjątek stanowi sytuacja zagrożenia życia lub zdrowia (np. o planowanym samobójstwie).

ROZDZIAŁ XI

PROCEDURY OKREŚLAJĄCE ZAKŁADANIE NIEBIESKIEJ KARTY

1. Głównym celem wszczynania procedury *Niebieskiej Karty* jest usprawnienie pomocy oferowanej przez szkołę, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.
2. Jeśli do pracownika w szkole młodociany zgłosi, że wobec niego stosowana jest przemoc pracownik ten ma obowiązek wszcząć procedurę *Niebieskiej Karty*. Każde powzięcie informacji o zaistnieniu przemocy nakazuje rozpocząć działania.
3. Procedura *Niebieskiej Karty* stosowana jest każdorazowo w sytuacjach podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego i w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury *Niebieska Karta* oraz wzorów formularzy *Niebieska Karta* (Dz. U. z 2023 poz. 1870).

ROZDZIAŁ XII

PROCEDURA SKŁADANIA ZAWIADOMIENIA O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO ORAZ ZAWIADOMIENIA SĄDU OPIEKUŃCZEGO

1. W przypadku uzyskania informacji, że małoletni jest ofiarą przemocy w rodzinie, należy podjąć następujące działania:
  - Pracownik szkoły/osoba współpracująca ze szkołą sporządza notatkę służbową (zał. 5) i przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
  - Pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z małoletnim w celu potwierdzenia faktu krzywdzenia, informuje go o tym, jakie działania jest zobowiązany podjąć i upewnia się, że małoletni będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania bezpieczny na czas prowadzonych działań. Pedagog/psycholog szkolny wzywa do szkoły opiekunów prawnych, przeprowadza z nimi rozmowę, informuje o zamiarze podjęcia określonych działań.
  - Pedagog/psycholog szkolny sporządza notatkę (zał. 5) dotyczącą sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie rozmów z nim, z nauczycielami, wychowawcą i rodzicami/opiekunami małoletniego oraz uzupełnia Kartę Interwencji (zał. 4), która uwzględnia sposoby zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa oraz opis działań podjętych przez szkołę.
  - Pedagog/psycholog szkolny ustala z opiekunami prawnymi plan pomocy małoletniemu poprzez określenie sposobu powstrzymania przemocy ze strony dorosłych wobec małoletniego.
  - Dyrektor szkoły informuje o obowiązkach szkoły zgłaszania do prokuratury oraz do sądu rodzinnego i nieletnich przemocy wobec małoletniego.

- Jeżeli prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, dyrektor szkoły niezwłocznie składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

ROZDZIAŁ XIII

ZASADY UDOSTĘPNIANIA PRACOWNIKOM, MAŁOLETNIM I ICH RODZICOM/OPIEKUNOM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA I DO ICH STOSOWANIA

1. Standardy Ochrony Małoletnich są udostępniane pracownikom szkoły, małoletnim i ich opiekunom prawnym na żądanie.
2. Standardy Ochrony Małoletnich są zamieszczone na stronie internetowej szkoły pod adresem: www.zsz-cech-bielawa.pl.
3. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się ze Standardami Ochrony Małoletnich po zawarciu umowy o pracę, każda osoba współpracująca ze szkołą ma obowiązek zapoznać się ze standardami przed rozpoczęciem współpracy.
4. Zapoznanie się z Standardami Ochrony Małoletnich pracownicy szkoły potwierdzają podpisem.
5. Opiekunowie małoletnich zapoznawani są Standardami Ochrony Małoletnich na początku roku szkolnego.

ROZDZIAŁ XIV

ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU SZKOŁY DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH

1. Procedura aktualizowania Standardów Ochrony Małoletnich odbywa się nie rzadziej niż raz na dwa lata.
2. Dyrektor szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich.
3. Osoba wyznaczona przez Dyrektora szkoły monitoruje realizację Standardów Ochrony Małoletnich, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń proponowanych zmian. Pracownicy szkoły, opiekunowie prawni, uczniowie mogą proponować zmiany w Standardach Ochrony Małoletnich oraz wskazywać na naruszenia w szkole ustalonych zapisów
4. Osoba odpowiedzialna za realizację Standardów zobowiązana jest do przeprowadzania wśród pracowników szkoły (przynajmniej raz w roku) ankiety (zał. 6). Po przeprowadzonej ankiecie, osoba odpowiedzialna opracowuje wypełnione ankiety oraz sporządza z nich raport, który przedstawia Dyrektorowi szkoły.
5. W ankiecie pracownicy szkoły mogą proponować zmiany w Standardach Ochrony Małoletnich oraz wskazywać na ich naruszenia.
6. Dokonując monitoringu Standardów Ochrony Małoletnich, Dyrektor szkoły może wyznaczyć osobę do przeprowadzenia ankiety wśród małoletnich (zał. 7), dotyczącej świadomości małoletnich o formach pomocy realizowanych przez szkołę. W razie konieczności opracowuje zmiany w obowiązujących Standardach Ochrony Małoletnich.

ROZDZIAŁ XI
PRZEPISY KOŃCOWE

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ogłoszenia
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, uczniów i ich opiekunów prawnych, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników lub poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej, jak również poinformowanie prawnych opiekunów małoletnich za pośrednictwem dziennika elektronicznego.

*Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich
w Zespole Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie*

.....
miejsowość, data

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA

Ja, ... oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat nie zamieszkiwałem/am / zamieszkiwałem/am (niepotrzebne skreślić) w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska.

.....
podpis

Część oświadczenia dotycząca osób, które w ostatnich 20 latach zamieszkiwały kraje inne niż Rzeczpospolita Polska.

Oświadczam, że w ostatnich 20 latach zamieszkiwałem/ am w krajach:

1. ....

2. ....

Jednocześnie przekładam informację z rejestrów karnych tych państw uzyskaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi/informację z rejestrów karnych tych państw.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
podpis

*Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich
w Zespole Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie*

.....
miejsowość, data

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

Ja, ... nr PESEL .....
oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej
i obyczajności, przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego oraz że nie toczy
się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie
fałszywego oświadczenia.

.....
podpis

*Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich
w Zespole Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie*

.....
miejsowość, data

**OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH
OCHRONY MAŁOLETNIICH W ZESPOLE SZKÓŁ CECHU RZEMIOSŁ RÓŻNYCH W BIELAWIE**

Ja, ... nr PESEL.....
oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi w Zespole
Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie oraz deklaruję, że będę ich przestrzegać.

.....
podpis

**KARTA INTERWENCJI OBOWIĄZUJĄCA
W ZESPOLE SZKÓŁ CECHU RZEMIOSŁ RÓŻNYCH W BIELAWIE**

Imię i nazwisko ucznia:		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia):		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:		
	Data:	Działanie:
Opis działań podjętych przez pracowników szkoły, w tym pedagoga/psychologa szkolnego.		
Spotkania z opiekunami małoletniego.		
Forma podjętej interwencji (podkreślić właściwe).	– Zawiadomienie policji – Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa – Wniosek o wgląd w sytuację rodziny – Inny rodzaj interwencji. Jaki?	
	Data:	Działanie:
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji.		
Wyniki interwencji: działania organów sprawiedliwości, działania szkoły, działania rodziców.		

**MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW
W ZESPOLE SZKÓŁ CECHU RZEMIOSŁ RÓŻNYCH W BIELAWIE**

Przeczytaj uważnie pytania i odpowiedz na nie zaznaczając krzyżykiem *tak* lub *nie* w odpowiedniej kolumnie.

Lp.		Tak	Nie
1.	Czy znasz <i>Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie</i> ?		
2.	Czy znasz treść dokumentu <i>Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie</i> ?		
3.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego małoletniego?		
4.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia małoletniego?		
5.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach lub w pozostałych regulaminach i procedurach przez innego pracownika?		
6.	Czy masz uwagi / sugestie / przemyślenia związane z funkcjonującymi w Szkole <i>Standardami Ochrony Małoletnich</i> ? (Jeżeli tak, opisz je w tabeli poniżej.)		
7.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem <i>Standardów</i> jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?		

Jeśli odpowiedziałeś *tak* na którekolwiek z powyższych pytań lub chcesz podzielić się swoimi przemyśleniami, uzupełnij tabelę.

Jakie zasady zostały naruszone?
Jakie działania podjąłeś?
Czy masz jakieś sugestie lub propozycję poprawy obowiązujących standardów?

**MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA UCZNIÓW
W ZESPOLE SZKÓŁ CECHU RZEMIOSŁ RÓŻNYCH W BIELAWIE**

Przeczytaj uważnie pytania i odpowiedz na nie zaznaczając krzyżykiem *tak* lub *nie* w odpowiedniej kolumnie.

Lp.		Tak	Nie
1.	Czy znasz <i>Standardy Ochrony Małoletnich</i> obowiązujące w szkole?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Czy byłeś/byłaś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej jak zareagowałeś/zareagowałaś?)		
4.	Czy w Twojej klasie istnieje problem przemocy lub agresji?		

Jeśli odpowiedziałeś *tak* na którekolwiek z powyższych pytań lub chcesz podzielić się swoimi przemyśleniami, uzupełnij tabelę.

Do kogo możesz zwrócić się w przypadku doznawania przemocy/krzywdy?
Jak zareagowałeś/zareagowałaś w sytuacji bycia świadkiem, gdzie stosowano agresję lub przemoc wobec kogoś innego?
Jak wygląda agresja w Twojej klasie?
Jakie masz uwagi do pracy szkoły, w zakresie bezpieczeństwa?